

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

15 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:
președinte - Petru Ursache,
judecătorii - Constantin Alerguș, Vladimir Timofti, Ghenadie Nicolaev,
Petru Moraru,

a judecat fără citarea părților, recursul ordinar declarat de inculpatul Izbaș Afanasie, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2015, în cauza penală în privința lui

Izbaș Afanasie Pavel, născut la 13.05.1962
originar și domiciliat în s. Heleșteni, r-nul
Nisporeni.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 18.01.2014 - 10.03.2015;

instanța de apel: 10.04.2015 - 11.06.2015;

instanța de recurs: 23.11.2015 - 15.03.2016.

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală legal executată.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Nisporeni, din 10 martie 2015, Izbaș A. a fost achitat de sub învinuirea săvârșirii infracțiunilor prevăzute de art. 191 alin. (5) și art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, deoarece fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Măsura de asigurare a acțiunii civile a fost revocată.

2. De către organul de urmărire penală Izbaș A. a fost învinuit de faptul că în perioada anului 2002, urmărind scopul însușirii ilegale, prin delapidare, a bunurilor altei persoane, încredințate în administrare, a însușit suma de 10 200 lei, obținută în urma realizării nucilor strânse din livada arendată de Carp Gh. și amplasată în extravilanul satului Heleșteni, r-nul Nisporeni, pricinuindu-i astfel ultimului o daună materială considerabilă.

Tot el, a fost învinuit de faptul că, în perioada anilor 2004 - 2007, avînd o afacere comună cu Carp Gh., de creștere a ovinelor, fără știrea și consimțămîntul ultimului a vîndut 27 de ovine, cu prețul uneia de 770 lei, în sumă totală de 20 790 lei, bani pe care i-a însușit, pricinuindu-i astfel părții vătămate o daună materială considerabilă.

Tot el, a fost învinuit de faptul că, avînd o afacere comună cu Carp Gh., de cultivare a strugurilor pe terenul agricol din s. Heleşteni, r-nul Nisporeni, urmărind scopul însușirii ilegale a bunurilor altei persoane, folosindu-se de faptul că în luna septembrie 2006, a primit de la Carp Gh. pentru folosire vremelnică 4 vase din inox cu volumul total de 3 tone, cu prețul unui vas de 15 000 lei, în total 60 000 lei, le-a însușit prin delapidare, pricinuindu-i astfel părții vătămate o daună materială în proporții mari.

Tot el, a fost învinuit de faptul că, avînd scopul delapidării averii străine încredințate spre administrare, în perioada anilor 2002 - 2011, pornind o afacere comună cu Carp Gh., a primit de la ultimul surse financiare în sumă de 18 050 lei, pentru procurarea loturilor de pămînt în s. Heleşteni, r-nul Nisporeni și plantarea viței de vie. Ulterior, Izbaș A. din banii primiți, a plantat pe o suprafață de 3,51 ha, 8 000 de butași de viță de vie soiul „Moldova”, cu prețul unui butaș de 3,5 lei, în sumă totală de 28 000 lei, cu instalarea parilor din lemn în sumă de 23 625 lei și a 1 210 piloni din beton armat, cu prețul unuia de 70 lei, în sumă totală 84 700 lei și 1 300 kg de sîrmă, cu prețul unui kg de 17 lei, în sumă totală de 22 100 lei, cheltuind în total 176 475 lei. Ulterior, inculpatul prin înțelegerea prealabilă cu secretara Primăriei com. Marinici, r-nul Nisporeni, la data de 10.03.2010, în incinta Primăriei com. Marinici, r-nul Nisporeni, au perfectat contracte false de vânzare-cumpărare a terenurilor agricole din regiunea „La movilă”, din s. Heleşteni, r-nul Nisporeni ce aparțineau următorilor cetățeni: Ciobanu T. - contractul nr. 83, în sumă de 975 lei cu suprafața terenului de 0,1958 ha; Croitoru C. - contractul nr. 57, în sumă de 975 lei, cu suprafața terenului de 0,1949 ha; Croitoru Al. - contractul nr. 52, în sumă de 975 lei, cu suprafața terenului de 0,1951 ha; Croitoru El. - contractul nr. 58, în sumă de 973 lei, cu suprafața terenurilor de 0,0377 ha și 0,1569 ha; Tulbur Z. - contractele nr. 41 și nr. 160, terenurile cu suprafața de 0, 1 951 ha, în sumă de 1 950 lei și cu suprafața de 0,1949 ha, în sumă de 1 950 lei; Paladi M. - contractul nr. 49, cu suprafața terenului de 0, 3900 ha, în sumă de 1 952 lei; Mazlov V. - contractul nr. 60 cu suprafața terenului de 0,1951 ha, în sumă de 975 lei; Nichifor T. - contractul nr. 141, cu suprafața terenului de 0,1949 ha, în sumă de 1 000 lei; Eșanu F. - contractul nr. 38, cu suprafața terenului de 0,1959 ha, în sumă de 975 lei; Damaschin P. - contractul nr. 37, cu suprafața terenului de 0,1950 ha, în sumă de 975 lei; Croitoru M. - contractul nr. 59, cu suprafața terenului de 0, 1950 ha, în sumă de 975 lei; Șișcanu Gh. - contractul nr. 39, cu suprafața terenului de 0,1958 ha, în sumă de 975 lei, iar mai apoi la data de 12.05.2010, au perfectat contracte false de vânzare-cumpărare a terenurilor agricole ce aparțineau lui Croitoru T. - contractul nr. 161 cu suprafața terenului de 0,1951 ha, în sumă de 1 000 lei și la data de 20.09.2010, a terenului ce aparțineau lui Graur A. - contractul nr. 287, cu suprafața terenului de 0,1957 ha, în sumă de 1 000 lei, care ulterior au fost folosite la OCT Nisporeni de către inculpatul Izbaș A., înregistrînd parcelele de pămînt

plantate cu viță de vie pe numele său, prin ce l-a deposedat prin delapidare pe Carp Gh. de toate terenurile agricole plantate cu viță de vie ce i se cuvin în sumă totală de 176 475 lei, pricinuinându-i astfel părții vătămate o daună materială în proporții deosebit de mari.

Izbaș A. a fost învinuit că l-a deposedat prin delapidare pe Carp Gh. de sursele sale financiare și bunurile investite într-o afacere comună, aducându-i un prejudiciu material în proporții deosebit de mari în sumă totală de 267 465 lei.

De către organul de urmărire penală acțiunile lui Izbaș A. au fost încadrate în baza art. 191 alin. (5) Cod penal, *delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvârșite în proporții deosebit de mari.*

Tot el, a fost învinuit de faptul că prin înțelegerea prealabilă cu secretara Primăriei com. Marinici, r-nul Nisporeni, la 10.03.2010, în incinta Primăriei com. Marinici, r-nul Nisporeni, au perfectat în lipsa vânzătorului, falsificând semnăturile din contractele de vânzare-cumpărare a terenurilor agricole din regiunea „La movilă”, din s. Heleșteni, r-nul Nisporeni, care aparțin: Ciobanu T. - contractul nr. 83, în sumă de 975 lei, cu suprafața terenului de 0,1958 ha; Croitoru C. - contractul nr. 57, în sumă de 975 lei, cu suprafața terenului de 0.1949 ha; Croitoru Al. - contractul nr. 52, în sumă de 975 lei, cu suprafața terenului de 0,1951 ha; Croitoru E. - contractul nr. 58, în sumă de 973 lei, cu suprafața terenurilor de 0,0377 ha și 0,1569 ha; Tulbur Z. - contractele nr. 41 și nr. 160, terenurile cu suprafața de 0,1951 ha, în sumă de 1950 lei și cu suprafața de 0,1949 ha, în sumă de 1950 lei; Paladi M. - contractul nr. 49, cu suprafața terenului de 0,3900 ha, în sumă de 1952 lei; Mazlov V. - contractul nr. 60, cu suprafața terenului de 0,1951 ha, în sumă de 975 lei; Nichifor T. - contractul nr. 141, cu suprafața terenului de 0,1949 ha, în sumă de 1 000 lei; Eșanu F. - contractul nr. 38, cu suprafața terenului de 0,1959 ha, în sumă de 975 lei; Damaschin P. - contractul nr. 37, cu suprafața terenului de 0,1950 ha, în sumă de 975 lei; Croitoru M. - contractul nr. 59, cu suprafața terenului de 0,1950 ha, în sumă de 975 lei; Șișcanu Gh. - contractul nr. 39, cu suprafața terenului de 0,1958 ha, în sumă de 975 lei. Ulterior, la data de 12.05.2010, au perfectat contracte false de vânzare-cumpărare a terenurilor agricole ce aparțineau lui Croitoru T. - contractul nr. 161 cu suprafața terenului de 0,1951 ha, în sumă de 1 000 lei și la data de 20.09.2010, a terenului ce aparțineau lui Graur A. - contractul nr. 287, cu suprafața terenului de 0,1957 ha, în sumă de 1 000 lei, care ulterior au fost folosite la OCT Nisporeni de către inculpatul Izbaș A., înregistrând parcelele de pământ plantate cu viță de vie pe numele său, prin ce l-a deposedat prin delapidare pe Carp Gh. de toate terenurile agricole plantate cu viță de vie ce i se cuvin în sumă totală de 176 475 lei, pricinuinându-i astfel părții vătămate o daună materială în proporții deosebit de mari.

De către organul de urmărire penală acțiunile lui Izbaș A. au fost încadrate în baza art. 361 alin. (2) lit. b) și d) Cod penal, adică *confeccionarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi, săvârșită de două persoane, soldate cu daune în proporții mari intereselor și drepturilor ocrotite de lege ale persoanelor fizice.*

Instanța de fond a concluzionat că pe toate cele patru epizoade de învinuire a inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5) Cod penal, în acțiunile acestuia lipsește *latura obiectivă, obiectul material și subiectul delapidării*, astfel în acțiunile acestuia lipsind componența de infracțiune imputată.

De asemenea, instanța de fond a constatat că în speță lipsește *latura obiectivă* a infracțiunii incriminate inculpatului în baza art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, fiind dispusă achitarea acestuia pe acest capăt de învinuire.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, care a solicitat casarea acesteia, rejudicarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de condamnare a lui Izbaș A. în baza art. 191 alin. (5) Cod penal, la 9 ani închisoare și în baza art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, la 2 ani închisoare, iar conform art. 84 alin (1) Cod penal, prin cumul parțial de infracțiuni să-i fie stabilită pedeapsă definitivă, de 10 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, cu admiterea integrală a acțiunii civile înaintate de partea vătămată.

În motivarea apelului declarat, procurorul a indicat că:

- instanța de fond eronat a apreciat unilateral și neobiectiv probele acușării și nu a respectat prevederile art. 101 Cod de procedură penală;
- instanța de fond nu a dat o apreciere situației de fapt și de drept și probelor puse la baza învinuirii inculpatului;
- instanța nu a apreciat obiectiv probele acușării, dar urmărind scopul de a-l favoriza pe inculpat, a recurs la interpretarea subiectivă și unipersonală a acțiunilor acestuia prin prisma teoriei dreptului penal;
- instanța de fond nu a cercetat obiectiv și multilateral toate circumstanțele cazului, ajungând la o concluzie ilegală și la adoptarea unei sentințe de achitare pe ambele capete de acușare ilegală, necorespunzătoare gradului prejudiciabil al infracțiunii comise și contrar prevederilor legale;
- instanța nu s-a expus asupra declarațiilor contradictorii date de inculpat în ședința de judecată;

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, din 11.06.2015, a fost admis apelul declarat, casată sentința și pronunțată hotărâre de condamnare a lui Izbaș A. în baza art. 191 alin. (5) Cod penal, la 8 ani închisoare și în baza art. 361 alin. (2) lit. (d) Cod penal, la 2 ani închisoare, iar conform art. 84 Cod penal, prin concurs de infracțiuni inculpatului Izbaș A. i-a fost stabilită pedeapsă definitivă, de 9 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, termenul de executare a pedepsei urmând a fi calculat din ziua reținerii acestuia.

Acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată Carp Gh., a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

5. Instanța de apel, analizînd probele și actele cauzei: - *declarațiile părții vătămate Carp Gh.*; - *declarațiile martorilor: Roșca Gr., Pînzaru I., Gatman Al-dru, Grama V., Gîrlă V., Deleanu Iu. Strelețchi M., Cociu P., Nichifor Al., Cociu Gh., Carp Z., Carp I., Izbaș V., Gligor A., Mițco V., Enachi S., Melin M., Sandachi I., Chircu Ev., Rupeș A., Beșliu M., Ciobanu T., Mazlov V.*; - *probele scrise: procesul-verbal de confruntare din 12.12.2012, dintre partea-vătămată Carp Gh. și inculpatul Izbaș A., (f.d. 110-115, vol. II); - procesul-verbal de cercetare la fața locului din 04.09.2013 (f.d. 30 vol. III); - certificatul eliberat de către administrația „NISCOOP” Nisporeni (f.d. 11 vol. II); certificatul eliberat de către Direcția Agricultură Relații Funciare și Cadastru Călărași (f.d.96 vol. III); - extrasele din Sistemul informațional de căutare "ACCES" (f.d.74; 76; 61 vol. III); - procesul-verbal de cercetare la fața locului din 04.09.2013, (f.d.30 vol. III); - raportul de expertiză grafoscopică nr. 4109, din 13.08.2013 (f.d. 176-177, vol. II); - contractele de vînzare - cumpărare: nr. 83 (f.d. 97, vol. II); nr. 57 (f.d. 111, vol. II); nr. 52 (f.d. 115, vol. II); nr. 58 (f.d. 119, vol. II); nr. 41, nr. 160 (f.d. 123,127 vol. II); nr. 49 (f.d. 130, vol.II); nr. 60 (f.d. 134, vol. II); nr. 141 (f.d. 138, vol. II); nr. 38 (f.d. 142, vol. II); nr. 37 (f.d. 146, vol. II); nr. 59 (f.d. 150, vol. II); nr. 39 (f.d. 154, vol. II); nr. 161, nr.287, nr. 83 (f.d. 97, vol. II), nr. 57 (f.d. 111, vol. II), nr. 52 (f.d. 115, vol. II), nr. 58 (f.d. 119, vol. II), nr. 41 și nr. 160 (f.d. 123,127 vol. II), nr. 49 (f.d. 130, vol. II), nr. 60 (f.d. 134, vol. II), nr. 141 (f.d. 138, vol. II), nr. 38 (f.d. 142, vol. II), nr. 37 (f.d. 146, vol. II), nr. 59 (f.d. 150, vol. II), nr. 39 (f.d. 154, vol. II), nr. 161 și nr. 287, apreciindu-le, cu respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, a constatat că acestea demonstrează cu certitudine vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunilor imputate lui Izbaș A. prin rechizitoriu și prevăzute de art. 191 alin. (5) și art. 361 alin. (2) lit. d) Codul penal, după semnele calificative: *delapidarea averii străine adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane încredințate în administrarea vinovatului, cu cauzarea de daune în proporții deosebit de mari și cu folosirea situației de serviciu și confecționarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi și eliberează de obligații, acțiuni soldate cu daune în proporții mari a drepturilor și intereselor ocrotite de lege a persoanelor juridice.**

Instanța de apel a constatat că, prima instanță la examinarea cauzei a încălcat prevederile art. 101 alin. (1), 384, alin. (3), 385 alin. (1), pct. 1) - 4), 394 alin. (1). pct. 1), 2), 4), 5) Cod de procedură penal, apreciind eronat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei și în consecință concluzionînd că în acțiunile inculpatului lipsesc elementele constitutive ale infracțiunilor imputate.

5.1. Instanța de apel a menționat că, *obiectul juridic special* al infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5) Cod penal, îl constituie relațiile sociale cu privire la posesia asupra bunurilor mobile și relațiile sociale cu privire la executarea corectă a atribuțiilor de administrare în privința bunurilor încredințate, *obiectul*

material îl constituie bunurile care au o existență materială, sunt create prin munca omului, dispun de valoare materială și cost determinat, fiind bunuri mobile și străine pentru făptuitor, or inculpatul a primit în administrare bunurile pătimitului (ovinile, plantațiile de viță de vie, cu instalarea pilonilor de lemn și beton, a sârmei pentru vie și 4 vase de inox pentru păstrarea vinului obținut de pe plantațiile de vie și banii în sumă de 18 050 lei, destinați pentru procurarea terenurilor), acestea fiind încredințate inculpatului de către pătimit pentru a fi administrate, nu cu scopul de a transmite dreptul de proprietate asupra bunurilor către inculpat.

Latura obiectivă, constă în acțiunea de însușire ilegală (sustragere) a banilor obținuți din realizarea ovinelor ce-i aparțineau pătimitului în sumă de 20 790 lei, 4 vase de inox la prețul de 60 000 lei, terenurile cu plantațiile de viță de vie, cu instalarea pilonilor și sârmei pentru vie și banii în sumă de 18 050 lei primiți de la pătimit pentru procurarea terenurilor pentru plantarea viței de vie, terenurile cu bunurile pe ele le-a însușit ilegal prin înregistrarea dreptului de proprietate asupra terenurilor la OCT Nisporeni.

Urmările prejudiciabile, la caz îl constituie prejudiciul patrimonial efectiv - în sumă totală de 257 265 lei, proporții deosebit de mari.

Legătura de cauzalitate, se caracterizează prin luarea bunurilor ce-i sunt străine inculpatului, dar care, la moment, se aflau în detenția lui legitimă fiind încredințate de către partea vătămată, el profitând de atribuția de a administra aceste bunuri.

Instanța de apel a considerat necesar de a exclude din învinuirea adusă inculpatului a episodului însușirii ilegale, prin delapidare, a bunurilor altei persoane, încredințate în administrare, a sumei de 10 200 lei, obținută în urma realizării nucilor strânse din livada arendată de Carp Gh. amplasată în extravilanul s. Heleșteni, r-nul Nisporeni, pe motiv că, nu poate fi imputată însușirea sumei de bani provenite din vinderea nucilor inculpatului Izbaș A. deoarece acești bani au fost investiți în procurarea ovinelor și nu a fost însușită de inculpat, iar partea vătămată nu poate pretinde că i-a fost delapidată suma nominalizată, care a fost achitată pentru procurarea ovinelor.

5.2. Instanța de apel a constatat că, fapta imputată inculpatului, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute în art. 361 alin. (2) lit. d) Cod penal, astfel, instanța de fond a ajuns eronat la concluzia că Izbaș A. urmează a fi achitat pe acest capăt de învinuire.

Prin urmare, potrivit învinuirii imputate inculpatului și probelor cercetate, a fost dovedită deținerea și folosința de către inculpat a contractelor false de vânzare-cumpărare a terenurilor care acordă drepturi sau eliberează de obligații, pe care le-a prezentat la OCT Nisporeni, pentru înregistrarea dreptului de proprietate asupra terenurilor menționate mai sus pe numele său, or potrivit extraselor din sistemul de căutare "ACCES", privind traversarea frontierei de stat și declarațiilor martorilor Ciobanu T. și Mazlov V., s-a constatat că, o parte

din "vînzători" la momentul "încheierii" contractelor nu erau în țară dar se aflau în străinătate (f.d. 61, 74, 76, vol. III).

Instanța de apel a considerat necesar de a exclude din învinuirea adusă inculpatului Izbaș A. în baza art. 361 alin. (2) Cod penal a semnelor calificative - de *confeționare a documentelor oficiale false, care acordă drepturi, săvîrșită de două persoane*, or partea acuzării nu a prezentat instanței de judecată nici o probă pertinentă, concludentă, utilă și veridică care ar demonstra că inculpatul a confeționat contractele de vânzare-cumpărare sau vre-o semnătură ar fi fost falsificată de către el, deoarece s-a stabilit cu certitudine că contractele au fost prefectate la Primărie, la fel nu a fost demonstrat faptul că inculpatul ar fi comis această infracțiune cu o altă persoană, cine este ea și prin ce se probează această învinuire.

La stabilirea categoriei și măsurii de pedeapsă, instanța de apel, în conformitate cu prevederile art. 6, 7, 16, 61, 72, 75-78 Cod penal, a ținut cont de gradul prejudiciabil și pericolul social al infracțiunii, de persoana inculpatului Izbaș A., de circumstanțele cauzei, care atenuează sau agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra vinovatului considerînd că, corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă și rațională cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare.

În partea prejudiciului material produs prin infracțiune, instanța de apel a conchis că, acesta urmează a fi admis în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă, or, partea vătămată nu a prezentat careva probe pentru a proba solicitarea sa de încasare a prejudiciului material cauzat.

6. Împotriva deciziei a declarat recurs ordinar inculpatul Izbaș A., care invocînd temeiurile prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 12) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia și menținerea sentinței.

În motivarea recursului, recurentul invocă următoarele argumente:

- la examinarea cauzei de către instanța de apel au fost încălcate prevederile art. 8 alin. (3), 24 alin. (2), 66 alin. (2) pct. 1), 281 alin. (2), 296 Cod de procedură penală;

- inculpatul nu a avut calitatea specială de administrator sau gestionar, deoarece nu s-a probat că, partea vătămată Carp Gh. i-a încredințat inculpatului ovinele în virtutea unei funcții în conformitate cu legislația muncii ori civilă;

- vasele din inox au fost transmise de către Carp Gh. lui Izbaș A. în folosire temporară, dar nu în administrare, care ulterior au fost restituite proprietarului Pînzaru I. prin intermediul lui Carp Gh., fapt confirmat de ultimii;

- la materialele cauzei nu sunt anexate probe care ar confirma primirea de către Izbaș A. în gestiune sau administrare de la Carp Gh. a bunurilor materiale (*în sumă totală de 176 475 lei*), pretinse ca fiind delapidate;

- între partea vătămată Carp Gh. și inculpatul Izbaș A. ar fi niște relații

civile, or anterior prin hotărîrea Judecătorei Nisporeni, din 08.12.2014, a fost dispus încasarea de la Carp Gh. în beneficiul lui Izbaș A. a sumei de 30 310 lei cu titlu de prejudiciu material pentru sustragerea strugurilor de viță de vie și 3 000 lei cu titlu de prejudiciu moral (*f.d. 101-102, vol. IV*);

- în cursul examinării cauzei în instanțele inferioare, nu și-a găsit confirmare faptul că, partea vătămată a transmis inculpatului suma de 18 050 lei, pentru procurarea loturilor de pământ, cu înregistrarea ulterioară a acestora pe numele lui Carp Gh.;

- martorii (Beșliu M., Ciobanu T., Croitoru C., Coritoru Al., Croitoru E., Tulbur Z., Paladi M., Mazlov V., Nichifor T., Eșanu F., Damaschin P., Croitoru M., Șișcanu Gh., Croitor T. și Graur A.), au confirmat faptul vânzării terenurile agricole inculpatului și veridicitatea contractele de vânzare-cumpărare;

- de către instanța de apel a fost greșit calculat mărimea pretinselor pagube;

- potrivit depozițiilor martorului Chirciu Ev. parii din lemn au fost procurați de inculpat contra sumei de 4 500 lei, dar nu la prețul indicat în actul de învinuire și-n decizia instanței de apel (23 625 lei), totodată au fost instalați doar 300 de piloni din beton armat care aparțin lui Carp Gh., dar nu 1 210 piloni, după cum se pretinde;

- instanța incorect a constatat că, bunurile aflate pe terenurile agricole (butași - 28 000 lei, pari din lemn - 23625 lei, piloni din beton - 84 700 lei, sîrmă - 22 100 lei), constituie suma de 176 475 lei, deoarece din învinuire și decizia instanței de apel se atestă că, bunurile aflate pe terenurile agricole constituie suma de 158 425 lei;

- sîrma de suspensie și 300 de piloni din beton armat au fost instalați cu permisiunea părții vătămate și nu s-a constatat că aceste bunuri au fost încredințate inculpatului în virtutea unor raporturi contractuale, aceste bunuri fiind și-n prezent instalate pe plantația viței de vie;

- instanța de apel nu a ținut cont de faptul că Carp Gh. nu este parte, în contractele de vânzare-cumpărare a terenurilor agricole, fiind în drept să depună o acțiune civilă către părțile contractuale (*vînzător, cumpărător*), cu invocarea nulității absolute;

- „*vînzătorilor, cumpărătorilor*” nu l-a fost cauzat vreun prejudiciu, fapt confirmat prin declarațiile făcute în ședința de judecată, astfel la caz fiind incidentă reprezentare fără împuternicire, prin urmare decade *latura subiectivă* a infracțiunii adică intenția directă a părților contractuale (*vînzător, cumpărător*) și a inculpatului Izbaș A.;

- instanța de apel nu a cercetat și verificat toate probele scrise, în special cele indicate în actul de învinuire, pe fiecare episod în parte, astfel, conform procesului-verbal și părții descriptive a deciziei contestate, în cadrul examinării cauzei, a fost dată citirii lista probelor care au stat la baza învinuirii lui Izbaș A.

în faza de urmărire penală;

6.1. Acuzatorul de stat a depus referință asupra recursului declarat, considerînd că urmează a fi respins ca inadmisibil, pe motiv că potrivit prevederilor art. 430 Cod de procedură penală, recurentul este obligat să indice temeiurile prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, în ce constă problema de drept de importanță generală abordată în cauză, care este eroarea de drept comisă de instanță ce duce la casarea hotărîrii. Astfel, recurentul solicită reaprecierea probelor, pe care le consideră că au fost administrate cu încălcarea prevederilor legale.

7. Judecînd recursul ordinar în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Reieșind din prevederile art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel.

Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Decizia instanței de apel, conform art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă fapta constatată de prima instanță și conținutul dispozitivului sentinței, fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Colegiul penal lărgit constată că aceste prevederi procesuale obligatorii, nu au fost respectate întocmai la judecarea apelului.

Drept temei pentru recurs s-a invocat art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 12) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept în cazul cînd *instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, nu au fost întrunite elementele infracțiunii și faptei săvîrșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.*

Deci, statuînd asupra principiului respectării normelor de drept menționate, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel la adoptarea soluției expuse pe larg în *pct. 4. al prezentei decizii*, nu a respectat întocmai prevederile legale enunțate supra.

Instanța de recurs consideră că soluția instanței de apel este afectată de erori de drept prescrise la pct. 6) din art. 427 Cod de procedură penală, or hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, eroare procesuală, care nu pot fi corectată în ordinea procedurii de recurs ordinar.

Prin urmare, instanța de apel a ignorat faptul că, în baza apelului declarat urma să facă o nouă judecată în fond a cauzei, apreciindu-se din nou probele din

dosar, utilizându-se și posibilitatea administrării de noi probe.

Astfel, Colegiul penal lărgit ține să expună că judecând apelul instanța de apel nu se poate limita doar la redarea de la persoana a treia a circumstanțelor și împrejurărilor cauzei constatate de prima instanță, ci urmează să examineze și să supună verificării toate probele și argumentele aduse de apelanți, respectând prevederile legale enunțate anterior.

Astfel, analizând procesul-verbal a ședințelor de judecată al instanței de apel, Colegiul penal lărgit constată că, la baza deciziei de condamnare a lui Izbaș A., instanța de apel a pus următoarele probe: - declarațiile: inculpatului; părții vătămate Carp Gh.; martorilor: Roșca Gr. Pînzaru I. și Gatman Al-dru, date în cadrul ședinței instanței de apel și declarațiile martorilor: Grama V., Gîrlă V., Deleanu Iu., Strelețchi M., Cociu P., Nichifor Al., Cociu Gh., Carp Z., Carp I., Izbaș V., Gligor A., Mițco V., Enachi S. Melin M. Sandachi I., Rupeț A., Beșliu M., Ciobanu T., Mazlov V., Chircu Ev., relatate la faza urmăririi penale și-n cadrul ședinței de judecată în prima instanță, verificate de către instanța de apel, precum și probele scrise, cercetate de instanța de fond și verificate de instanța de apel: - contractele de vânzare - cumpărare: nr. 83, 57, 52, 58, 41, 160, 49, 60, 141, 38, 37, 59, 39, 161, 287; - procesul-verbal de confruntare din 12.12.2012, dintre partea vătămată și inculpat; - certificatul eliberat de către DA RFC Călărași; - certificatul eliberat de către administrația "NISCOOP" Nisporeni; - procesul-verbal de cercetare la fața locului din 04.09.2013; - informațiile cu privire la traversarea frontierei de stat; - raportul de expertiză nr. 410 din 13.08.2013.

Instanța de recurs constată că instanța de apel a pus la baza unei hotărâri de condamnare declarațiile martorilor vizați în rechizitoriu, care nu au fost audiați în ședința de judecată, or instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare, bazându-se exclusiv pe dosarul din prima instanță, care conține depozițiile martorilor și declarațiile inculpatului, în temeiul căruia fusese achitat în primă instanță.

Mai mult, potrivit alin. (2¹) art. 415 Cod de procedură penală, martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului. Însă, în speță, instanța de apel a pronunțat o hotărâre de condamnare fără audierea din nou a martorilor acuzării (Grama V., Gîrlă V., Deleanu Iu., Strelețchi M., Cociu P., Nichifor Al., Cociu Gh., Carp Z., Carp I., Izbaș V., Gligor A., Mițco V., Enachi S., Melin M., Sandachi I., Rupeț A., Beșliu M., Ciobanu T., Mazlov V. și Chircu Ev.), limitându-se doar la citirea declarațiilor acestora relatate la faza de urmărire penală și-n cadrul ședințelor de judecată în prima instanță, ceea ce constituie o încălcare vădită a normei procesuale expuse mai sus.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit conchide că instanța de apel a argumentat *la general* probele care în viziunea ei confirmă vinovăția inculpatului

Izbaș A. în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 191 alin. (5) și art. 361 alin. (2) lit. b), d) Cod penal, fără a le supune unei analize ample pe fiecare capăt de învinuire, or inculpatul Izbaș A. este pus sub învinuire pe mai multe episoade și capete de învinuire.

Statuînd pe principiul respectării normelor de drept menționate supra, Colegiul penal lărgit menționează că, instanța de apel în cazul în care a admis apelul procurorului, a casat sentința de achitare și a dispus rejudecarea cauzei, potrivit modului stabilit pentru prima instanță și, considerînd că se impune soluția adoptării unei noi hotărîri de condamnare a lui Izbaș A., nu era în drept să pună la baza hotărîrii de condamnare *declarațiile martorilor menționați supra* fără audierea acestora, în situația în care declarațiile lor au stat la baza sentinței de achitare și procurorul nu a renunțat la probele respective.

În susținerea celor menționate, relevante sunt și prevederile din *pct. 14.6. al HP CSJ nr. 22 din 12.12.2005 cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel, cu modificările și completările ulterioare*, nerespectarea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și încălcarea prevederilor art. 24 și art. 26 din Codul de procedură penală, care îl obligă pe acuzatorul de stat, după o hotărîre de achitare pronunțată de prima instanță, să solicite audierea inculpatului în instanța de apel și să prezinte în ședința de judecată anumite probe în susținerea acuzațiilor penale aduse inculpatului, urmează să fie apreciată ca nesusținere a acuzațiilor penale în privința inculpatului în cadrul examinării apelului declarat împotriva sentinței de achitare.

În continuarea, Colegiul penal lărgit, conchide că instanța de apel soluționînd acțiunea civilă pe cauza dată, neîntemeiat a dispus admiterea acesteia în principiu, or potrivit alin. (1) art. 387 Cod de procedură penală, o dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sînt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge.

Prin urmare, în partea constatatoare a deciziei, instanța de apel a indicat că în total, inculpatul Izbaș A. l-a depozitat prin delapidare pe Carp Gh. de sursele sale financiare și bunurile investite într-o afacere comună, aducîndu-i un prejudiciu material în proporții deosebit de mari în sumă totală de 257 265 lei (f.d. 30).

Astfel, instanța de apel constatînd prejudiciul cauzat părții vătămate Carp Gh. urma în conformitate cu prevederile alin. (1) art. 387 Cod de procedură penală, să admită acțiunea civilă, în tot sau în parte.

Reieșind din aceste motive, recursul declarat de către inculpat urmează a fi admis, casat decizia instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, deoarece hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe argumentat și în strictă conformitate cu prevederile legii penale și procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt ale cauzei și să țină seama de cele invocate în prezenta decizie, să verifice și să aprecieze probele administrate și examinate în instanța de fond, să le dea o apreciere corespunzătoare, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărîre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de inculpatul Izbaș Afanasie, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2015, în cauza penală în privința lui *Izbaș Afanasie Pavel* și dispune rejudecarea cauzei în ordine de apel în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Decizia motivată pronunțată integral la 28 aprilie 2016.

Președinte

(semnătura)

Petru Ursache

Judecătorii

(semnătura)

Constantin Alerguș

(semnătura)

Vladimir Timofti

(semnătura)

Ghenadie Nicolaev

(semnătura)

Petru Moraru